

književnim djelima i dr. U uvodu je donio mišljenja, koja se izjavljuju u prilog ove knjige i hvale je kao veoma uspješlu. U nekih 20 poglavlja niže autor svoja i tuda opažanja u cilju, da u pitomcima sjemeništa uzdrži dobar duh, koji će ih dovesti do oltara. Ima vrlo uspješnih poglavlja: Pro Ecclesia et Pontifice (str. 44), Anima christiana capta (str. 90), Tvoja misna majka (str. 135) i po sadržaju i po stilu, pa će ih sjemeništarci, nadajmo se, čitati s uspjehom.

Dodao bih dvije opaske: ne bi bilo rdavo, da je u čitavoj knjizi malo više osvrta i na onu stranu, koja je omladini svojstvena, a u životu važna, mislim: radoš, pjesmu, mladenačko veselje; ono, što je Keppler tako zgodno označio u naslovu i sadržaju svoje knjige »Mehr Freude«...! Drugo: ako je to knjižica i za sjemeništarce srednjoškolce, onda je bezuvjetno valjalo sve latinske citate donijeti u hrvatskom prijevodu. Čak bi se našlo i bogoslova, nažalost, koji pojedine stavke ne bi znali prevesti, a kamo li ne srednjoškolaca! Počesto je glavna misao baš u latinskom tekstu, na koji se vežu refleksije u hrvatskom jeziku, pa se dojam može lako izgubiti.

Knjiga je inače lijepo opremljena, sa srcem i zanosom pisana, pa joj želimo najljepši uspjeh!

A. Ž.

Moderna socijalna kronika. Tako se sada čita kratica MOSK u drugoj godini svoga izlaženja. Kad smo na početku izlaženja ove moderne i veoma potrebne knjižnice rekli, da želimo, e ne bude poput plamena, što se na početku razbukti, pa brzo ugasne, možemo sada u drugoj godini reći: želimo, da se ovaj razgorjeli plamen trajno uzdrži u svojoj snazi. Da kamogod prodre silom svoga žara spali sve, što je krivo i neispravno, a raspali, ražari i potakne na rad i požrtvovnost sve, što je dobre volje u našem hrvatskome narodu. I ne samo među Hrvatima, nego i među pripadnicima ostalih narodnosti u državi, da se svi u slozi i ispravnom poimanju socijalnih svojih dužnosti nađu na okupu u obrani svojih domaćih ognjišta, a tim putem i u obrani domovinske svoje grude. Kućnog praga i domovinske svoje grude ne će obraniti oni, koji se danas kod nas razmeću kojekakovim frazama i pustim nadmetanjem u literaturi i novinama promičući marksističke ideje. Ti ne štiju ni Boga ni vjere, ni katoličke ni pravoslavne, nego psuju i harače po ovoj jadnoj zemlji, gdjeod stignu. Od njih treba braniti zemlju i narod. Najbolja nam se čini obrana otvaranje očiju širokim slojevima u duhu i smjeru, kojim stupa MOSK.

»Što je masonerija?« (sv. 5), »Masonerija u Hrvatskoj« (sv. 6), »Kominternu« (sv. 7) i »Marksizam« (sv. 8) svesci su puni sadržaja i pouke za svakoga, tko ih uzme u ruku. Masoneriju treba raskrinkati, kako je za stariji i raniji dio njezinog rada ovdje učinjeno. Svjetlo je njezina smrt! Trebat će što skorije učiniti isto i za sadašnje njezino stanje kod nas, koliko je i kako je razgranjeno. A sistem će se ruskog komunizma najbolje obrukati, kad ga razotkrijemo u svojoj njegovoj siromaštini i slabosti. To ovdje čine sv. 7. i 8.

»Ukrajina u pandžama zvijeri« (sv. 9), »Novi rat Rusije i Japana?« (sv. 10), »Selo u Rusiji« (sv. 11) napisali su dobri poznavaoči onih prilika, pa će im svatko, tko god ove sveske pročita biti zahvalan. Jedno moram primijetiti! Ako ovi svesci dođu u ruke neškolarvanom čovjeku, on s njima ne će biti zadovoljan s razloga, što pisci nisu imali na umu, da se treba čuvati stranih izraza, kojih ne razumiju ni svi svršeni realci, a kamo li ljudi bez ikakvih viših škola. U uredništvu MOSKA bi morao netko preuzeti na sebe i tu dužnost, da u stilističkom pogledu dotjera ova izdanja, da ih bez bojazni možemo dati u ruke i najširim slojevima. Konačno: nije nam svrha da uputimo u ova moderna socijalna pitanja samo inteligenciju, nego baš one, kojima životni njihov put nije dao prilike, da i u ovim pitanjima steknu potrebno znanje.

Evo vam nekoliko dokaza, da se u istaknutom pogledu griješi:

Sv. 10. ima neprotumačene ove izraze: kolonijalni karakter, arktična klima, pseudoklasični ep, de facto, hiperintenzivno ratarstvo, deportirci, u etničkom pogledu, rasistička škola, nordijska primjesa, ideografski sistem, individualna inicijativa.

Sv. 11. donosi ove izraze bez tumača: Diferencijacija, nacionalizacija, emigracija, apsolutna patriarhalna monarhija, ekspropriacija, makinacija, polemike, frakcije, terminologija, reprezentiran, koncentriran, najparadoksalnija država, iluzija, teren, parole.

Sv. 12. opet ovako: rasistička zasada, konfident, faktor, diktator, delegacija, funkcija, inkvizicija, egzekucija, klika, sabotaža, emancipacija kompromitirao, najekskluzivnije društvo.

To se ne može opravdati. Istina, po gdje koji će izraz biti poznat ljudima, koji već nešto dolaze u dodir s gradskim svijetom, ali često u jednom krivom značenju, a najčešće u nikakvom. S druge se strane mora reći, da je mjesto tih stranih fraza u najviše slučajeva posve lako naći jedan izraz, koji će razumjeti i svaki čovjek iz puka.

»Tko vlada u Rusiji? Židovi« (sv. 12) i »Židovska masonerija« (sv. 13) jesu dva odlična priloga od posebne zanimivosti i koristi baš za naše prilike. Ne će možda široki narodni slojevi naći za sebe mnogo u sv. 13, ali će zato naći dosta u sv. 12, koji će otvoriti oči i mnogomu inače nevjerovanom Tomi i u redovima samih katolika. Šteta, da nije pisac potpisao svoga imena, kad je inače označio, otkuda je uzeo podatke. Anonimnost nije simpatična, pa ni u brošurama. Tko je za borbu, neka se ne boji otvorenog nastupa!

Posljednji sv. 14. nosi naslov: »U Meksiku, front masonerije, kapitalizma i marksizma«. Brošura savremena, upravo prijeko potrebna radi šutnje velikih židovskih listova o pravom stanju stvari u Meksiku. Sadržajno je dobra, ali stilski neuspjela (str. 9 i 10). Ima i pogrešaka, skokova, nepovezanosti. Trebalo ju je propustiti još kroz čije ruke.

Ovo poduzeće neka se usavršuje, pa će mu i trajni uspjeh biti zajamčen. Ne sumnjam, da je to želja svijetu, koji znaju, koliko je pustog neobrađenog tla na našim narodnim njivama.